De Geschillenkamer

Oordeel 2026-6 van 13 februari 2026

Zaak 2025-0011

Indienster klacht: […]

Verweerder: Agentschap Landbouw en Zeevisserij

Vlaams Mensenrechten Instituut

Inhoud

Procedure 3
Klacht 3
Conclusie voorlopig onderzoek 4
Standpunt indienster klacht over ontvankelijkheid 7
Beoordeling door de Geschillenkamer 8
Oordeel van de Geschillenkamer 9

De Geschillenkamer, samengesteld uit voorzitter Yves Thiery, bijzitter Jelle Flo en bijzitter Eva Brems, bijgestaan door griffier Dorien Geeroms, spreekt het volgende oordeel uit:

Procedure

De Geschillenkamer heeft de klacht ontvangen op 13 maart 2025.

De Geschillenkamer heeft een voorlopig onderzoek uitgevoerd op basis van artikel 14 van het Besluit van de Vlaamse Regering over de samenstelling van en de procedure voor de geschillenkamer van het Vlaams Mensenrechteninstituut van 15 december 2023.

Na dit onderzoek besloot de Geschillenkamer dat zij zich niet bevoegd achtte om de klacht te behandelen. Zij deelde dit mee aan de indienster van de klacht op 1 augustus 2025.

De Geschillenkamer heeft het standpunt van de indienster van de klacht over de conclusie van het voorlopig onderzoek ontvangen op 19 september 2025.

Klacht

De indienster van de klacht is 55 jaar. Ze schoolt zich op dit moment om tot landbouwer en volgt een opleiding tot bioboer.

Volgens haar is bijna alle steun van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF-steun) aan land- en tuinbouwbedrijven alleen bestemd voor nieuwe boeren jonger dan 40 jaar. Zodra iemand 40 jaar wordt, zou diens toegang tot de meeste subsidiemaatregelen voor “jonge boeren” sterk beperkt zijn.

De indienster van de klacht stelt dat dit discriminatie uitmaakt op basis van leeftijd, in een periode waarin de instroom van nieuwe landbouwers schaars is. Ze vindt het eerlijker om bij de toekenning van steun niet uit te gaan van de

leeftijd van de landbouwer, maar wel van de ouderdom van het landbouwbedrijf.

De Geschillenkamer heeft de klacht ontvangen op 13 maart 2025.

Conclusie voorlopig onderzoek

De Geschillenkamer moet bij het ontvangen van een klacht eerst controleren of de klacht ontvankelijk is en ze deze dus kan beoordelen.[1] Als de Geschillenkamer, op basis van een voorlopig onderzoek van de klacht en eventuele stukken daarbij, meent dat de klacht mogelijk niet ontvankelijk is, nodigt ze de indienster van de klacht uit om binnen twintig werkdagen daarover een standpunt mee te delen.[2] Daarna beslist de Geschillenkamer zo spoedig mogelijk of de klacht onontvankelijk is, dan wel of de Geschillenkamer een definitieve beslissing over de ontvankelijkheid neemt na het uitwisselen van standpunten over de klacht.

De Geschillenkamer is enkel bevoegd om op niet-bindende wijze te beoordelen of er sprake is van een discriminatie in de zin van het Gelijkekansendecreet en het Decreet evenredige arbeidsparticipatie.[3] Een klacht die niet gaat over een discriminatie zoals bedoeld in één van deze decreten is daarom niet ontvankelijk.[4]

Een minder gunstige behandeling die rechtstreeks voortvloeit uit een decreet of krachtens een decreet, kan niet leiden tot de vaststelling van een discriminatie in de zin van het Gelijkekansendecreet. Artikel 21 van het Gelijkekansendecreet stelt hierover:

> *§ 1. Een situatie waarbij iemand op grond van een of meer, werkelijke of vermeende, eigen of bij associatie toegekende, beschermde kenmerken, minder gunstig wordt behandeld dan iemand anders in een vergelijkbare situatie wordt, is of zou worden behandeld,* ***geeft nooit aanleiding tot de vaststelling van enige vorm van***

[1] Artikel 16, §1 VMRI-decreet en artikel 14 Besluit samenstelling en procedure Geschillenkamer.
[2] Artikel 14 Besluit samenstelling en procedure Geschillenkamer.
[3] Artikel 13, §1 en 3 en artikel 14 VMRI-decreet.
[4] Artikel 13, §1 en 3 VMRI-decreet.

discriminatie die door dit decreet verboden wordt als die situatie wordt voorzien door of krachtens een decreet, of voortvloeit uit de toepassing ervan.

De Geschillenkamer is dus niet bevoegd om zich uit te spreken over een mogelijke discriminatie die rechtstreeks voortvloeit uit een decreet of krachtens een decreet. De bewoording 'krachtens een decreet' verwijst naar besluiten opgesteld in uitvoering van een decreet.[5] De Geschillenkamer kan zich wel uitspreken over een mogelijke discriminatie die geen wettelijke of decretale grondslag heeft (voor zover het gaat over aangelegenheden die tot de bevoegdheid van het Vlaamse gewest of de Vlaamse gemeenschap behoren).

In deze klacht wordt een discriminatie op grond van leeftijd aangevoerd bij de toekenning van steunmaatregelen in de landbouwsector, omdat bepaalde steunmaatregelen voorbehouden zouden zijn voor landbouwers jonger dan 40 jaar (ongeacht de ouderdom van het landbouwbedrijf).

De minder gunstige behandeling waarover deze klacht gaat, volgt rechtstreeks uit een decreet en bijhorende uitvoeringsbesluiten.

Artikel 4,1°, a van het decreet van 28 juni 2013 betreffende het landbouw- en visserijbeleid bepaalt dat de Vlaamse regering alle maatregelen kan nemen voor de uitvoering van de Europese en andere internationale akten:

- die het Europese en internationale landbouw- en visserijbeleid vormgeven,
- en die de garantie en de verdeling regelen van het inkomen van de actoren actief in de landbouwsector.

De indienster van de klacht viseert verschillende steunmaatregelen.

1. Steun voor productieve investeringen

   - Deze steun wordt geregeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 21 april 2023 over steun voor productieve investeringen en opstartverrichtingen in de landbouw;

[5] A. ALEN en K. MUYLLE, *Compendium van het Belgisch staatsrecht*, deel I, 4de ed., Mechelen, Kluwer, 2014, p. 13-14.

- Artikel 18 van dit besluit legt vast dat de steun wordt verhoogd met 10% voor investeringen aangevraagd door een actieve landbouwer waarvan minstens één bedrijfsleider een jonge landbouwer is;

- De definitie van jonge landbouwer (artikel 37 van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 april 2023 tot vaststelling van de voorschriften voor de rechtstreekse betalingen aan landbouwers in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid) stelt dat deze niet ouder mag zijn dan 40 jaar in het kalenderjaar van de eerste steunaanvraag.

2. Steun voor de opstart of overname van een landbouwbedrijf door een jonge landbouwer

- Deze steun wordt geregeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 21 april 2023 over steun voor productieve investeringen en opstartverrichtingen in de landbouw;

- Artikel 22 legt vast dat de steun enkel kan worden verleend aan een jonge landbouwer die niet ouder is dan 40 jaar in het kalenderjaar van de steunaanvraag.

3. Aanvullende inkomenssteun voor jonge landbouwers

- Deze steun wordt geregeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 21 april 2023 tot vaststelling van de voorschriften voor de rechtstreekse betalingen aan landbouwers in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid;

- Artikel 37 bevat de definitie van jonge landbouwer: een landbouwer die niet ouder mag zijn dan 40 jaar in het kalenderjaar van de eerste steunaanvraag.

Omdat het verschil in behandeling die de indienster van de klacht aanvoert rechtstreeks blijkt te volgen uit een decreet en de daarbij horende

uitvoeringsbesluiten, meent de Geschillenkamer op basis van een voorlopig onderzoek dat de aangevoerde minder gunstige behandeling een behandeling is zoals bedoeld in artikel 21, §1 Gelijkekansendecreet. Daarom meent de Geschillenkamer dat ze niet bevoegd is om zich uit te spreken over de klacht.

Standpunt indienster klacht over ontvankelijkheid

De Geschillenkamer heeft de indienster van de klacht uitgenodigd om haar standpunt over de conclusie van het voorlopig onderzoek aan de Geschillenkamer te bezorgen.

De indienster van de klacht geeft aan dat zij het onbegrijpelijk vindt dat oudere instromers worden uitgesloten van cruciale steunmaatregelen. Ze meent dat een leeftijdsgrens van 40 jaar contraproductief werkt en gemotiveerde mensen die pas later hun carrière als landbouwer willen starten verhindert om de nodige steun te krijgen om een bedrijf op te starten of over te nemen.

De indienster van de klacht stelt dat Vlaamse regelgeving aantoont dat leeftijd niet altijd een uitsluitingscriterium vormt. Bij sommige steunmaatregelen zou leeftijd volgens haar als bonus werken, bij anderen als harde uitsluitingsgrond en bij sommige maatregelen speelt leeftijd helemaal geen rol. Volgens haar toont dit aan dat de Vlaamse overheid beleidsruimte heeft en bewuste keuzes maakt. Het gevoerde beleid werkt echter contraproductief, omdat het gemotiveerde starters uitsluit in een periode waarin de landbouwsector net dringend behoefte heeft aan instroom.

Ze geeft daarnaast aan dat het EU-recht (verordening 2021/2215) lidstaten enkel verplicht om in hun GLB-plan een definitie van “jonge landbouwer” op te nemen (jonger dan 40 jaar) en een aanvullende inkomenssteun voor die categorie voorziet. Volgens haar verbiedt de verordening nergens dat lidstaten bijkomende, leeftijdsneutrale steun kunnen voorzien voor starters of overnemers ouder dan 40.

De indienster van de klacht meent ook dat zelfs als men stelt dat de leeftijdsgrens decretaal is vastgesteld, de vraag blijft of dit verenigbaar is met volgende hogere rechtsnormen:

- artikel 10 en 11 Grondwet (gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel)
- artikel 21 van het Handvest van de Grondrechten van de EU (verbod op leeftijdsdiscriminatie)
- richtlijn 2000/78/EG: leeftijdsonderscheid enkel aanvaardbaar bij legitiem doel en proportionaliteit

Een harde grens op 40 jaar is volgens indienster disproportioneel: het sluit een hele groep gemotiveerde starters uit, terwijl hetzelfde doel volgens indienster ook bereikt kan worden met leeftijdsneutrale criteria (zoals “startende/overnemende landbouwer”, “bedrijfsplan” en “verdiencapaciteit”).

De indienster van de klacht stelt tenslotte dat haar klacht ontvankelijk is omdat de leeftijdsgrens niet rechtstreeks voortvloeit uit de Europese verordening, maar uit Vlaamse beleidskeuzes die zijn omgezet in besluiten van de Vlaamse Regering. Het zijn volgens haar deze besluiten die de leeftijdsgrens concreet vastleggen, wat maakt dat het volgens haar een beleidskeuze is die toetsbaar is aan het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel.

Beoordeling door de Geschillenkamer

De Geschillenkamer kwam op basis van een voorlopig onderzoek tot de conclusie dat zij niet bevoegd is om te oordelen over de klacht, op basis van artikel 14 van het VMRI-decreet samen gelezen met artikel 21 Gelijkekansendecreet (zie hierboven). Na het standpunt van de indienster van de klacht daarover moet de Geschillenkamer definitief beslissen of zij bevoegd is om te oordelen over de beweerde discriminaties.

Uit het standpunt van de indienster van de klacht blijkt niet dat de conclusie van het voorlopig onderzoek moet worden aangepast.

Uit het standpunt van de indienster van de klacht over de mogelijke onontvankelijkheid van de klacht, blijkt dat de klacht weliswaar niet alleen gericht is tegen het Agentschap Landbouw en Visserij, maar ook tegen de Vlaamse overheid, die de bestreden regelgeving heeft uitgevaardigd.

De indienster van de klacht benadrukt dat het de Vlaamse regering is die de beslissing heeft gemaakt om de gewenste steun niet toe te kennen aan landbouwers boven de 40 jaar.

De indienster stelt dat er sprake is van discriminatie omdat deze beslissing verhindert dat gemotiveerde mensen later in hun loopbaan instappen in het landbouwbedrijf.

Het gegeven dat het EU-recht (verordening 2021/2115) lidstaten niet zou verhinderen om leeftijdsneutrale steun te voorzien voor starters of overnemers ouder dan 40 jaar en dus beleidsvrijheid zou creëren voor de Vlaamse overheid, verandert niets aan het feit dat de beleidskeuze om de toepassing van de geviseerde steunmaatregelen maar te laten gelden voor landbouwers die niet ouder zijn dan 40 jaar, zijn grondslag vindt in een decreet, zoals dat verder uitgevoerd wordt in hogervermelde besluiten van de Vlaamse Regering.

Omdat de benadeling waarover de klacht gaat, rechtstreeks volgt uit een decreet, zoals verder uitgevoerd door een besluit van de Vlaamse regering, meent de Geschillenkamer dat de aangevoerde benadeling een situatie is zoals bedoeld in artikel 21, §2 Gelijkekansendecreet.

Daarom is de Geschillenkamer volgens artikel 13, §1 en §3, lid 1, 1° en artikel 14 VMRI-decreet en artikel 21 Gelijkekansendecreet, niet bevoegd om zich uit te spreken over de geldigheid van de bestreden maatregel.

De Geschillenkamer acht zich dan ook niet bevoegd om zich over de klacht uit te spreken.

Oordeel van de Geschillenkamer

De Geschillenkamer is overeenkomstig artikel 14 van het VMRI-decreet, samen gelezen met artikel 21 Gelijkekansendecreet, niet bevoegd om te oordelen over de klacht.

Voorzitter	Griffier
Yves Thiery	Dorien Geeroms